

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2019
Institution	Kolding HF & VUC
Uddannelse	HFe
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Kristian Møller Eriksen
Hold	PsB2 (flexhold med reduceret timetal: kombination af undervisning/selvstudie)

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Psykologiske retninger (introforløb)
Titel 2	Kognitionspsykologi
Titel 3	Feltarbejde - lav en undersøgelse
Titel 4	Personlighed og identitet
Titel 5	Ondskab
Titel 6	Når kulturer mødes

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Psykologiske retninger (introforløb)
Indhold	<p>Kernestof: Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" (2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> • s.7-24 Psykologiske retninger og videnskabsretninger • s. 127-136 Behaviorisme (adfærdspsykologi) <p>Kræftens Bekæmpelse (2000) (www.liv.dk): "Hvorfor ryger Nille?":</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Case: Hvorfor ryger Nille?" s. 32-34 • "Psykoanalytisk psykologi" s. 8-11' • "Adfærdspsykologi" s. 12-15 • "Eksistenspsykologi" s. 15-18 • "Kognitiv psykologi" s. 24-27 • "Postmoderne psykologi" s. 28-31 <p>Supplerende stof: DR (2018): "Fanget i afhængighed" Video om psykologiens mangfoldighed: https://www.youtube.com/watch?v=g8TSJpr2z-c&t=2sn Videnskab.dk 06.03.2017: "Prisvindende forskning: Vi lærer gennem belønning" ca, 50 s.</p>
Omfang	12 lektioner (å 45 minutter)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Genopfriskning af C-niveau emner/fokus på forskellige psykologiske retninger og videnskabsretninger • Psykoanalytisk psykologi, behaviorisme, kognitiv psykologi, evolutionspsykologi, postmoderne psykologi/socialpsykologi • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst. • Inddrage og vurderer forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til fagets forskningsmetoder, herunder kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Selvstudie • Spil/quiz om de psykologiske retninger

Titel 2	Kognitionspsykologi (herunder retspsykologi)
Indhold	<p>Kernestof: Ole Schultz Larsen: "Psykologiens veje" (2012):</p> <ul style="list-style-type: none"> • 155-159 (De første kognitive psykologer: Ebbinghaus, Bartlett, kontorforsøget) • 159-161 (Gestaltpsykologien) • 161-168 (Opmærksomhed og perception) • 168-177 (Hukommelse: sensorisk-, korttids- og langtidshukommelse, eksplicit- og implicit hukommelse, genkaldelse, glemsel) • 183-193 (Jean Piagés teori om tænkningens udvikling + kritik) • 213-216 (Motivationsfaktorer) • 226-232 (hjernens 3-delning) <p>Supplerende stof: Hukommelse: https://www.youtube.com/watch?v=H4eVuEBYHu0&t=190s TV2 (2010): "Praxis - om hukommelse" (hukommelse og læring) Forskningsnyt fra Psykologi, 2005 (4): "Er blitz-erindringer helt uforanderlige?" Forskningsnyt fra psykologi (2003) (12): Husker man bedst de falske erindringer? Videnskab.dk 19.08.2010: "Vidneudsagn bliver ødelagt af falske minder" Information 08.01.2013: "Børn er ikke altid troværdige vidner" www.videnskab.dk 05.02.2010: "Findes der fotografisk hukommelse?" DR, 2003: "Farlige forklaringer" (rets/vidnepsykologi, interviewteknik) Peter Lund Madsen om hjernen og kreativitet (2014): http://www.youtube.com/watch?v=3P1LEpjIHHg Forskningsnyt fra psykologi (1996, 5(6)): "Falske erindringer" DR 2016: "Hvor godt kan 4 vidner gengive et slagsmål?": https://www.dr.dk/levnu/psykologi/video-hvor-godt-kan-fire-vidner-gengive-et-slagsmaal Aktuel Naturvidenskab nr. 2, 1999: "Hvorfor kan det flyde?" DR 2018: "Mesterhjerner - hukommelsen" (hvordan lærer man nyt?)</p> <p>ca. 92 s.</p>
Omfang	12 lektioner (å 45 minutter)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Ebbinghaus og det magiske 7-tal • Frederick Bartletts forsøg • Kontorforsøget • Mnemo teknik (hukommelsens betydning for læring) • Sensorisk hukommelse • Korttidshukommelse • Langtidshukommelse <ul style="list-style-type: none"> • Semantiske hukommelse • Episodiske hukommelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Procedure hukommelse • Perceptuel hukommelse • Hukommelse for emotionelle reaktioner • Forsøg/konklusioner fra "Farlige forklaringer" • Jean Piagés læringsteori/begreber <ul style="list-style-type: none"> • Adaptation, assimilation, akkomodation • Sensomotoriske fase • Præ-operationelle fase • Konkret-operationelle fase • Abstrakt-logiske fase • Kritik af Piagés teori • Motivationsfaktorer • Gestaltpsychologi • Opmærksomhed <ul style="list-style-type: none"> • Indre/ydre faktorer • Automatiserede og kontrollerede processer • Perception <ul style="list-style-type: none"> • Objekt-perception • Top-down og bottom-up processer • Social perception • Stereotyper • Menneskets 3-delte hjerne <ul style="list-style-type: none"> • Krybdyrhjernen • Den tidlige pattedyrhjerne • Den nye pattedyrhjerne • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Selvstudie

Titel 3	Feltarbejde: Lav en undersøgelse
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Fra website til "Psykologiens veje", Ole Schultz Larsen: Lav en undersøgelse • Feltarbejde inden for temaet "Kognitionspsykologi".

	ca. 26 s.
Omfang	10 lektioner (af 45 min.)
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af undersøgelse i mindre grupper • Hypotese • Kvantitativ og kvalitativ metode • Validitet og reliabilitet • Bias-overvejelser/selvrefleksion • Forskellige metoder (observation, eksperiment, laboratorieeksperiment m.v.) • Rapport skrivning om undersøgelsen/metodiske overvejelser • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat. • Demonstrere viden om psykologis identitet og metoder

Titel 4	Personlighed og identitet
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje (2012) <ul style="list-style-type: none"> • 37-46 (Personlighedspsykologi/risikovillige og forsigtige type) • 281-284 (Ungdom som livsfase og livsstil) • 284-287 (En flodbølge af muligheder/tvungen til at vælge) • 287-288 (Kapital og habitus (Bourdieu)) • 288-289 (Hvad er identitet?) • 292-296 (Sociale arenaer, roller og identitet (Gergen/Giddens)) • 296-297 (Den narcissistiske ungdom) • 298-299 (Tre socialkarakterer) • 299- 302 (Uddannelse og identitet mv.) • 147-150 (Baumrinds opdragelsesstile) • Ole Schultz Larsen: Udviklingens veje (1997) <ul style="list-style-type: none"> • 167-177 (den ny/narcissistiske socialisationstype og baggrunden herfor) <p><u>Supplerende stof</u></p> <p>Personlighedstest: https://www.16personalities.com/da/gratis-personlighedstest</p> <p>Video: DR (2015): "Historien bag historien: De perfekte piger"</p>

	<p>Kristeligt Dagblad 06.03.2009: "Hvem er jeg?" (forskellen på identitet og personlighed) www.videnskab.dk 26.10.2015: "Arv eller miljø - hvad bestemmer vores personlighed?" Politiken 03.06.2012: "Indadvendte Sarah: Jeg har altid fået at vide, at jeg bare skulle mig sammen" "Et ældre ægtepar", case fra Helse 1993 Mette Eggertsen: "Familieliv" (1999): "Case om Johnny, 8 år" Etik.dk 30.11.2012: "Narcissisme er blevet en folkesygdom" Politiken 27.09.2014: "Eksperter om unges trivsel: Det perfekte er det nye normale" (uddrag) BT 13.04.2015: "Curlingforældre: Får vi en generation, der ikke kan klare sig selv?" Sundhedsstyrelsen (2007): "Stress blandt unge" (uddrag fra undersøgelsen)</p> <p>Ca, 80 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 18 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Personlighedstyper/test • Henrik Høgh Olesen: Forsigtige og risikovillige type og forklaringer bag • Ungdom og senmodernitet <ul style="list-style-type: none"> • Giddens • Gergen • Bourdieu • Erikson • Ziehe • Narcissisme/nynarcissisme • Riesman • Nielsen: 4 elevtyper • Opdragelsesstile (Baumrind) • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag • Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske • Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger • Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.

Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Klasseundervisning • Gruppearbejde • Individuelt arbejde • Selvstudie • Brikspil • Udarbejdelse af synopsis
-----------------------------------	--

Titel 5	Ondskab (herunder klinisk psykologi)
Indhold	<p><u>Kernestof:</u> Larsen, Ole Schultz, Psykologiens veje, ibog (2010): (kompendium)</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Ondskab som frihed" (4 typer ondskab, Lars Svendsen) • "Aggressionens natur" (Lorentz) • "Standford fængselseksperiment" (Zimbardo) • "Moralske frakoblinger" (Bandura) • "Opvækstens betydning" (Carl Goldberg) • "Fravær af empati" (Simon Baron Cohen) • "Lydighedens dilemma" (Stanley Milgram) <p>Ole Schultz Larsen: Psykologiens Veje (2012)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 96-100 (Bowlby: tilknytningsteori, Ainsworth: tilknytningmønstre) • 120-126 (Omsorgssvigt og reaktioner på omsorgssvigt) • 352-358 (Egengrupper/fremmedgrupper, Asch, gruppetænkning, gruppepolarisering) • 358-361 (Mobning) <p><u>Supplerende stof:</u> www.dr.dk 03.07.2013: "Andrine fra Utøya: Min ven døde i stedet for mig" TV2, 2012: "Utøya – Norge mod Breivik" DR3, 2014: "Ond, ondere, ondest" (afsnit 5) Netpsykiater.dk: (2014) "Dyssocial personlighedsforstyrrelse" (klinisk psykologi) Videnskab.dk (30.01.2014): "Kan en psykopat selv gøre for det?" Videnskab.dk (14.08.2017): "Hvad er digital dannelse?" Information 19.11.2005: "Jeg vil gerne sige undskyld..." (uddrag) Politiken 23.03.2012: "Otte år efter fangemishandling: Abu-Ghraib-soldat fortryder intet" (uddrag) Videnskab.dk 25.02.2015: "Derfor har vi ikke samme medfølelse med fremmede" (undersøgelse)</p> <p>Ca. 88 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 18 lektioner á 45 minutter

Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Fokus på definition af ondskab (sadistisk, instrumentel, idealistisk, dum) • Omsorgssvigt • Medfødt ondskab? (Lorentz) • Barndommens betydning (Goldberg, Baron-Cohen) • Socialpsykologiske forklaringer på ondskab (Asch/Zimbardo/Milgram) • Moralske frakoblere (Bandura) • Mobning • Dyssocial personlighedsfortyrrelse/psykopati (klinisk psykologi)
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af synopsis • Klasseundervisning • Individuelt arbejde • Gruppearbejde • Selvstudie

Titel 6	Når kulturer mødes
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: ”Psykologiens veje” (2012) <ul style="list-style-type: none"> • 381-383: (Kultur, etnocentrisme, kulturel relativisme) • 383-384 (Minoriteter, majoriteter) • 386-387 (Stereotyper, fordomme) • 387-388 (Allport: Kontaktteorien) • 388-389 (Uddannelse og viden) • 389-390 (Ishu Ishiyamas model) • 390-392 (Kollektivism, individualisme) • 393-397 (Etnicitet, ungdom og køn) • 303-309 (Kommunikation) • 318-322 (Konflikter (divergerende, konvergerende), konfliktrappen, nedtrapning) • 399-401 (Akut og kronisk stres) • 401-409 (Indre faktorer, ydre faktorer, krav-kontrol model, OAS m.v.) <p><u>Supplerende stof:</u></p> <p>Videnskab.dk 02.10.2014: ”Unge med indvandrerbaggrund er splittede mellem to liv”</p> <p>Jyllands-Posten 13.02.2012: ”Mellem to kulturer” (udrag)</p>

	<p>Videnskab.dk 08.03.2016: "Er vores køn formet af biologi eller kultur?" https://videnskab.dk/kultur-samfund/er-vores-kon-formet-af-biologi-eller-kultur</p> <p>Youtube video: Le poids des apparences (fordomme)</p> <p>DR TV: "Fordomme"</p> <p>DR tv: "Superhjerner: Stress" (2018)</p> <p>Video om kropssprog: https://www.youtube.com/watch?v=-Y_epEhOQlc</p> <p>Samvirke 25.01.2018: "Sociale medier giver mobning en grovere tone"</p> <p>American Psychological Association (2013): "How stress affects your health" http://www.apa.org/helpcenter/stress.aspx</p> <p>Sund Nyt 20.07.2011: "Hvorfor bliver asylansøgere syge?" www.dr.dk 06.06.2017: "Mobilen stresser unge piger": https://www.dr.dk/nyheder/indland/tjekker-besked-hver-5-minut-mobilen-stresser-unge-piger</p> <p>United4you.dk: "De 8 copingstrategier": https://united4u.dk/behandling/de-8-copingstrategier/</p> <p>Gymnasieskolen.dk 20.06.2017: "Forsker: Vi er ved at tabe en generation af elever" (mobiltelefoner og sociale medier ødelægger indlæringen) https://gymnasieskolen.dk/forsker-vi-er-ved-tabe-en-generation-af-elever</p> <p>ca. 70 s.</p>
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 16 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturpsykologi • Etnocentrisme og kulturrelativisme • Minoritets og majoritetskulturer (hjem og værtskultur) • Individualistisk og kollektivistisk kulturer • Køn og kultur • Stereotyper • Kulturelle forskelle og konflikter (Ishu Ishiyama) • Allports kontaktteori • Kommunikation: Tolkning og nonverbal kommunikation • Divergerende og konvergerende konflikter • Konfliktrappen • Akut og kronisk stress • Krav-kontrol modellen • Copingstrategier • Formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag

	<ul style="list-style-type: none">• Demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske• Vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskets tænkning og handlinger• Redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser og kunne forstå dem i en historisk-kulturel kontekst.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Individuelt arbejde• Gruppearbejde• Selvstudie